

Чернігівська міська централізована бібліотечна система
Центральна бібліотека ім. М.М.Коцюбинського

«Горить свіча душі моєї»

До 65-річчя від дня народження

Дмитра Іванова

БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОСІБНИК

Чернігів
2011

«Горить свіча душі моєї» : до 65-річчя від дня народження Дмитра Іванова : біобібліогр. посіб. / уклад. О.В.Куннова ; відп. за вип. Н.І.Власенко. – Чернігів, 2011. - 20 с.
(Чернігів. ЦМБ ім. М.М.Коцюбинського)

Пропонований посібник підготували працівники міської бібліотеки ім. М.Коцюбинського, щоб привернути увагу широкого кола користувачів, літературознавців, вчителів, студентів та учнів старших класів до особистості Дмитра Іванова – відомого чернігівського поета, заслуженого журналіста України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка, голови Чернігівської обласної організації Національної спілки письменників України, головного редактора обласної газети «Гарт».

Уклад.: О.Куннова
Відп. за вип.: Н.Власенко
Комп'ют.набір: О.Куннова
Комп'ют. верстка: В.Марченко

Від редактора

Біобібліографічний посібник «Горить свіча душі моєї» приурочується 65-річчю від дня народження Дмитра Йосиповича Іванова.

Краєзнавче видання відкривається біографічною довідкою «Поет від Бога», в якій розповідається про життя та творчу діяльність Дмитра Іванова – «поета зерна і любові», «співця селянської Атлантиди», «останнього поета села».

Далі представлені друковані джерела, які систематизовано за розділами.

У розділі «Окремі видання творів Дмитра Йосиповича Іванова» джерела наведені за роками виходу у світ.

У розділи «Твори Дмитра Іванова на сторінках періодичних видань» та «Література про життя і творчість» увійшли публіцистичні статті, опубліковані в періодиці та збірниках за період з 2001 року по жовтень 2011 року і розташовані за алфавітом. Там, де назва не розкриває змісту статті, подається коротенька анотація.

Посібник супроводжується допоміжним довідковим апаратом, який складається з іменного покажчика та змісту. Бібліографічний опис здійснено відповідно існуючим державним стандартам.

Поет від Бога

Біографічна довідка

*Якщо в нас є такі поети,
«акумулятори»
історичної й генеративної пам'яті,
то вже не пропадемо.
О.Яровий*

Відомий український поет і журналіст Дмитро Іванов народився 22 жовтня 1946 року у селі Тарасівка Новгородківського району Кіровоградської області. Після закінчення школи працював у рідному селі. Повоєнне дитинство та важка селянська праця згодом знайдуть відображення у його поезії.

Армійську службу Дмитро Іванов відбував у залізничному полку міста Чернігова. Відвідував засідання обласної літературної студії при редакції газети «Деснянська правда».

Перша поетична збірка Дмитра Іванова «Зерно і любов» побачила світ у 1977 році. Передмова з місткою назвою «Подих справжньої поезії» була написана самим Іваном Драчем. Він благословив Дмитра Іванова такими словами: «Справжній поет перед тобою. І перш за все хочеться наголосити на тому рідкісному вмінні чи, власне, на душевному дарі активно, сильно співпереживати, яке вигідно вирізняє Дмитра Іванова з-поміж його творчих ровесників. Звичайно, ця якість була б абсолютно безсилою, коли б не було вміння досить-таки

довершено все це віршувати на папері». У 1983 році вже інший майстер нашої поезії Борис Олійник у передмові до наступної збірки Дмитра Іванова «Заповіт мого роду» писав: «Дмитро Іванов – один з тих небагатьох, про кого можна без натяжки, без пом'якшених знижок на молодість сказати: поет од Бога».

Виходять у світ книги «Грай, сопілонько моя» (1979), «Там, где рождаются радуги» (1981), «Стремено» (1986), «Красный корень» (1987), «Маминих слів чорнобривці» (1991).

У квітні 1991 році Дмитро Іванов стає на чолі обласної молодіжної газети «Гарт», яка в ті часи була у нелегкому

становищі, і доводить, що він є не тільки талановитим поетом, а й не менш талановитим журналістом. Сьогодні «Гарт» - найтиражніша газета в області, має понад 80 тисяч передплатників.

З 1991 року по 2007 рік – це період поетичного мовчання Дмитра Іванова. Багато часу відбирала журналістська діяльність, а, мабуть, найголовнішу причину згодом висловив Дмитро Талалай: «Сподівання на відродження села ні за часів сумнозвісної перебудови, ні після здобуття Україною незалежності не справдилися. Навпаки. І приголомшена зневірена Муза Д.Іванова мовчала майже два десятиліття».

У 2007 році у Чернігівському видавництві «Трійця» виходить книга Дмитра Іванова «Здрастуйте! Я повернувся!», яку було представлено на здобуття Національної премії імені Тараса

Шевченка за поданням колективу Чернігівського літературно-меморіального музею-заповідника Михайла Коцюбинського. Значна частина книги – це балади: про дитинство, про тяжкі повоєнні роки, про реалії сільського життя, про близьких людей, про матір. Філолог і літературознавець Олександр Яровий у своїй статті «Крила Дмитра Іванова» пише: «Баладні полотна Дмитра Іванова сповнені зворушливих образів-символів, які своєю масштабністю та універсальністю відсилають читацьку думку до фольклору, народної міфопоетики, до ґрунтового національного світосприйняття: птахи, крила, чорнобривці, степ, вода... Цікаво те, що багато образів слугують ніби символом поєднання неба і землі. І такі образи вичерпно характеризують спрямованість «іванівської» поезії». Також хочеться навести слова письменниці Валентини Мастерової: «За поезією Дмитра Іванова можна досліджувати багатство рідної мови, яка сьогодні нищиться принесеними з чужих земель словами, що вбивають у наших душах національну сутність, саме оту, вроджену з батькової любові, з маминої пісні... За його творами можна вивчати післявоєнну епоху з її особливим драматизмом сирітства, соціальної двомірності, коли матері, дружини й діти загиблих на війні героїв потерпали не тільки від злиденного життя, а й від кривди своїх же односельців, тяжкої праці, приниження і беззахисності».

Наступна книга Дмитра Іванова «Село у терновому вінку» побачила світ у 2008 році. Головна змістова суть книги стисло і вичерпно означається

вже самою назвою, за якою криється трагічна доля українського селянства. «...На кожній бо її сторінці «горить свіча» його люблячої і зболеної «душі». І саме воно, це тремтливе світло поетової душі, зрештою, й визначає зміст його освяченої щирістю книги», - відзначає Сергій Тихолоз. Ця книга була удостоєна найвищої нагороди нашої держави – Національної премії України імені Тараса Шевченка.

Поема «Монолог з тридцять третього», яка входить до складу книги «Село у терновому вінку», вийшла також і окремим виданням у тому ж 2008 році. Михайло Слабошпицький у передмові до видання пише: «Окрема сторінка сьогоднішньої поезії Д.Іванова – це голодомор, геноцид українського народу. Його поема «Монолог з тридцять третього» - це звинувачення тоталітарному режимові, проказане дитячими вустами. Це знову ж таки дуже «іванівські» рядки, трагедія побачена дитячими очима і артикульована дитячою пам'яттю. Скупі, почасти наївні слова дитини, яка не знає, звідки взялося це горе і якою логікою керувалися людомори. Тому в творі - жодного натяку на якесь резонерство чи публіцистичні рецитації. Тільки дитячий переляк, болісний подив і це запитання до світу: «Чому?»...

Дмитро Іванов також лауреат обласної літературної премії імені Олекси Десняка (1979 р.), республіканської премії імені Миколи Островського (1984 р.), всеукраїнської премії імені Івана Нечуя-Левицького (1997 р.), міжнародної української премії імені Григорія Сковороди (2001 р.), літературної премії імені М.Коцюбинського (2008 р.) тощо. Після

отримання Шевченківської премії (2010 р.), в інтерв'ю, яке підготувала Наталія Потапчук, він казав: «Я знаю, що слава – товар не вигідний: коштує дорого, а зберігається недовго. Тому планку треба тримати завжди, щоб вона на жоден міліметр не опускалася. Тобто, бути у вічному пошуковому русі. І я це роблю. Я записую, а потім використовую почуті десь слова. В моїх віршах чимало неологізмів, багато маловживаних слів... Я працюю і маю намір віршувати й надалі».

Наприкінці вересня 2011 року Дмитра Іванова було обрано головою Чернігівської обласної організації Національної спілки письменників України.

Окремі видання творів Дмитра Йосиповича Іванова

1. **Зерно** і любов : поезії. – К. : Молодь, 1977. – 79 с.
2. **Грай**, сопілонько моя : поезії. – К. : Веселка, 1979. – 14 с.
3. **Там**, где рождаються радуги : худож. – публицист. повість. – М. : Мол. гвардия, 1981. – 196 с.
4. **Заповіт** мого роду : поезії. – К. : Рад. письменник, 1983. – 126 с.
5. **Стремено** : поезії. – К. : Молодь, 1986. – 96 с.
6. **Красный** корень : стихи / пер. с укр. В.Кузнецова. – М. : Мол. гвардия, 1987. – 95 с. : ил.
7. **Маминих** слів чорнобривці : поезії. – К. : Дніпро, 1991. – 188 с.
8. **Здрастуйте! Я повернувся!** : поезії. – Чернігів : «Трійця», 2007. – 264 с.
9. **Монолог** з тридцять третього : поема. – Чернігів : «Трійця», 2008. – 32 с.
10. **Село** в терновому вінку : поезії. - Чернігів : «Трійця», 2008. – 368 с.

Твори Дмитра Іванова на сторінках періодичних видань

11. **Балади** Дмитра Іванова : [«Балада шістдесятої весни», «Балада про безсмертник», «Сестринська балада», «Балада вечірнього саду», «Мамина балада»] // Слово Просвіти. – 2009. – 23 - 29 квіт. – С. 10.
12. **В село**, додому йду полями... : [вірш] // Біла хата. – 2004. – 10 груд.
13. **Здрастуйте! Я повернувся!** : з нових поезій // Гарт. – 2004. – 20 трав. – С. 19.

14. **Зорі** над Україною : поезія // Літ. Чернігів. – 2006. - № 3 (35). – С. 3 - 17; Гарт. – 2006. – 27 жовт. – С. 18 - 19; Київ. – 2007. - № 12. – С. 17 - 23.

15. **Літо** за літом минає... : поезія // Літ. Чернігів. – 2011. - № 3 (27). – С. 20 - 24.

16. **Монолог** з тридцять третього : [поема] // Київ. – 2008. - № 11-12. – С. 20 - 24; Гарт. – 2008. – 23 трав.; Біла хата. – 2008. – 19 черв. – С. 6.

17. **На березі людському**... : поезія // Літ. Україна. – 2009. – 3 груд. – С. 4.

18. «**Село** в терновому вінку» : вибране // Літ. Чернігів. – 2010. - № 1 (49). – С. 3 - 20.

Література про життя і творчість

19. **Блак О.** «Іваново поле» - поле Іванова / О.Блак // Сіверщина. – 2006. – 3 листоп. – С. 13.

20. **Бондаренко С.** Його девіз: «Не в силі Бог, а в правді» / С.Бондаренко, Н.Лизогуб // Пенсія. – 2009. - № 3. – С. 48 - 49.

Інтерв'ю з чернігівським поетом Дмитром Івановим.

21. **Брик О.** Полотна світлі вишукані тче... : [про поезію Дмитра Іванова] / О.Брик // Літ. Чернігів. – 2008. - № 2 (42). – С. 165 - 169.

22. **Вітковська І.** Що відчують лауреати / І.Вітковська // Черніг. відом. – 2010. – 24 берез. – С. 3.

Вечір вшанування лауреата Шевченківської премії Дмитра Іванова у музеї-заповіднику М.Коцюбинського.

23. **Дмитро Іванов** // Поетичні голоси Чернігівщини / упоряд. П.О.Сердюк, О.В.Забарний. – Чернігів : Чернігівські обереги, 2003. – С. 197 - 200.

24. **Дмитру Іванову – 60** // Десн. правда. – 2006. – 24 жовт. – С. 4.

25. **Іванов Д.** Інтерв`ю з самим собою з нагоди 90-річчя «Гарту» і 20-річчя редакторства Дмитра Іванова / Д.Іванов // Гарт. – 2011. – 9 черв. – С. 12 - 13.

26. **Іванов Дмитро Йосипович** // Письменники Чернігівщини : біобібліогр. довід. – 2-ге вид. – Чернігів-Ніжин, 2005. – С. 24 - 26.

27. **Іванов Дмитро Йосипович** // Письменники Чернігівщини : довід. – Чернігів, 2001. – С. 32 - 35.

28. **Короненко С.** «Трагічних тем твоїх упертість...» : літературний профіль Дмитра Іванова. – К. : Ярославів Вал, 2011 / С.Короненко // Літ. Україна. – 2011. – 24 лют. – С. 14.

Видавництво «Ярославів Вал» започатковує серію «Літературний профіль», присвячену найцікавішим постатям українського письменства. Портретну галерею відкриває поет Дмитро Іванов.

29. **Макуха О.** Дмитрию Іванову патріарх Филарет вручил орден Христа Спасителя / О.Макуха // Весть. – 2009. – 14 мая. – С. 2.

30. **Мастерова В.** Горить свіча душі моєї : на здобуття Національної премії України імені Тараса Шевченка / В.Мастерова // Голос України. – 2008. – 30 січ.

Про збірку поезій Дмитра Іванова «Здрастуйте! Я повернувся!»

31. **Мачківський М.** Рідна кров тече в його рядках... : [Дмитро Іванов] / М.Мачківський // Вісник Ч. – 2008. – 31 січ. – С. 9.

32. **Миколаєнко В.** Відзнака Патріарха / В.Миколаєнко // Десн. правда. – 2009. – 19 трав. – С. 5.

Орденем Христа Спасителя Української Православної Церкви Київського Патріархату відзначено Д.Й.Іванова.

33. **Миколаєнко В.** Письменників очолив Шевченківський лауреат / В.Миколаєнко // Десн. правда. – 2011. – 1 жовт. – С. 2; Гарт. – 2011. – 6 жовт. – С. 5.

Головою Чернігівської обласної організації Національної спілки письменників України обрано Дмитра Іванова.

34. **Олійник О.** «Колись повернеться до-бро» : інтерв'ю з лауреатом Шевченківської премії Дмитром Івановим / О.Олійник // Біла хата. – 2010. – 11 берез. - С. 1.

35. **Оновлення** Шевченківського комітету // Літ. Україна. – 2010. – 22 лип. – С. 2.

Новий персональний склад Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка. Дмитро Іванов – у складі комітету.

36. **Петренко В.** Дмитро Іванов – лауреат Шевченківської премії / В.Петренко // Десн. правда – вільна. – 2010. – 23 лют. – С. 8.

37. **Премія** імені Олекси Гірника // Літ. Україна. – 2009. – 19 лют. – С. 2.

Серед лауреатів – Дмитро Іванов.

38. **Сапон В.** Вершинна мить Дмитра Іванова / В.Сапон // Десн. правда. – 2010. – 13 берез. – С. 1.

У 2010 році поет став лауреатом Шевченківської премії. Розповідь про вручення.

39. **Сапон В.** 153 поетичні рядки про Голодомор / В.Сапон // Десн. правда. – 2008. – 25 листоп.; Літ. Чернігів. – 2009. - № 2 (46). – С. 188-189.

Про поему Дмитра Іванова «Монолог з тридцять третього».

40. **Сапон В.** «Тебе із пам'яті не витру...» / В.Сапон // Десн. правда. – 2009. – 28 січ. – С. 4; Літ. Чернігів. – 2010. - № 1 (49). – С. 21 - 24.

Щодо поетичної збірки Дмитра Іванова «Село в терновому вінку», яку висунуто на здобуття Національної премії імені Тараса Шевченка.

41. **Слабошпицький М.** «Трагічних тем твоїх упертість...» : з нотаток про поезію Дмитра Іванова / М.Слабошпицький // Літ. Україна. – 2009. – 12 листоп. – С. 1; 6.

42. **Сорокіна Л.** «А пам'яті не перейду» : урок за творчістю Д.Й.Іванова – лауреата Національної премії ім. Т.Г.Шевченка 2010 року / Л.Сорокіна // Укр. літ. в загальноосвіт. шк. – 2011. - № 2. – С. 27 - 30.

43. **Талалай Л.** Право на гріх / Л.Талалай // Літ. Чернігів. – 2011. - № 3 (27). – С. 16 - 19.

Тема гріха у творчості Дмитра Іванова.

44. «Трагічних тем твоїх упертість...» : літ. профіль Дмитра Іванова. – К. : Ярославів Вал, 2011. – 192 с.

Книга складається зі статей про поета, інтерв'ю з ним та з п'яти його найвідоміших балад.

45. «Треба бути у вічному пошуковому русі» // Біла хата. – 2011. – 10 лют. – С. 6.

Дмитро Іванов у вітальні «Білої хати».

46. **Тютюнник Є.** Шевченківський лауреат, поет Дмитро Іванов у 13 літ заробив собі на костюм / Є.Тютюнник // Уряд. кур'єр. – 2010. – 24 квіт. – С. 10.

47. **Шевченківські лауреати – 2010** // Укр. літ. газ. – 2010. – 19 лют. – С. 2.

Серед них – Дмитро Іванов за книгу поезій «Село в терновому вінку».

48. **Шкуліпа А.** А пам'яті – не перейду... / А.Шкуліпа // Десн. правда. – 2008. – 26 січ. - С. 12.

Книгу «Здрастуйте! Я повернувся!» висунуто на здобуття Національної премії імені Тараса Шевченка.

49. **Шкуліпа А.** Дмитру Іванову : вірш / А.Шкуліпа // Літ. Чернігів. – 2010. - № 3 (51). – С. 72 - 75.

50. **Щербина С.** «...Так хотілось світ зробити добрішим!» : урок-знайомство із творчістю Дмитра Іванова в 7 класі / С.Щербина // Дивослово. – 2011. - № 7. – С. 25 - 29.

51. **Яровий О.** Крила Дмитра Іванова : на здобуття Національної премії ім. Тараса Шевченка / О.Яровий // Черніг. відом. – 2008. – 13 лют. – С. 20.

Про книгу «Здрастуйте! Я повернувся!».

52. **Яровий О.** Поет від зерна і любові : слово про Дмитра Іванова до його 60-ліття / О.Яровий // Гарт. - 2006. – 27 жовт. – С. 18 - 19.

53. **Яровий О.** Поет і молодість : цьогорічного лауреата Шевченківської премії поета Дмитра Іванова найпершою привітала з високою нагородою університетська юнь / О.Яровий // Літ. Україна. – 2010. – 11 берез. – С. 8.

Зустріч була організована кафедрою теорії літератури та компаративістики Інституту філології КНУ імені Т.Г.Шевченка.

54. **Яровий О.** Поет правдивий і чесний : на здобуття Шевченківської премії : [Дмитро Іванов] / О.Яровий // Укр. літ. газ. – 2010. – 5 лют. – С. 4.

55. **Яровий О.** «Я» і «ми» Дмитра Іванова / О.Яровий // Уряд. кур'єр. – 2008. – 2 лют. – С. 9.

Щодо поетичної збірки Дмитра Іванова «Здрастуйте! Я повернувся!».

Іменний покажчик

Блак О. 19
Бондаренко С. 20
Брик О. 21
Вітковська І. 22
Забарний О.В. 23
Короненко С. 28
Кузнецов В. 6
Макуха О. 29
Мастерова В. 30
Мачківський М. 31
Миколаєнко В. 32, 33
Лизогуб Н. 20
Олійник О. 34
Петренко В. 36
Сапон В. 38-40
Сердюк П.О. 23
Слабошпицький М. 41
Сорокіна Л. 42
Талалай Л. 43
Тютюнник Є. 46
Філарет, патріарх 29
Шкуліпа А. 48, 49
Щербина С. 50
Яровий О. 51-55

Зміст

Від редактора	3
Поет від Бога. Біографічна довідка	4
Окремі видання Дмитра Йосиповича Іванова	9
Твори Дмитра Іванова на сторінках періодичних видань	10
Література про життя і творчість	11
Іменний покажчик	18